

FLANDRA ESPERANTISTO

MONATA DE VUO

ORGANO DE FLANDRA
ESPERANTO
MOVADO

NI PERSISTU. — KOMUNIKOJ DE LA ESTRARO. — 11a KON-
GRESO DE FL. L. E. — JOĈJO. — LA STUDANTO. — HET
EXAMENCOMITE. — IGNORADO. — ESPERANTO IN DE
PRAKTIJK. — DIVERSAJOJ. — INTER NI. — BIBLIOGRAFIO.
— ANGULO DE LA SERĈEMULOJ. — LA REDAKCIO RES-
PONDAS.

Orgaan van den
VLAAMSCHEN ESPERANTISTENBOND

HOOFDBESTUUR :

Voorzitter : Dr. Th. VAN GINDERTAELEN, Stefaniestraat 44, Antwerpen.
Ondervoorzitter : G. BAUMERS, Korte Veldstraat 35, Turnhout.
Secretaris : G. DEBROUWERE, Magdalenestraat 29, Kortrijk (tel. 1654).
Peningmeester : A. DE KEYZER, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.

DIENSTEN :

Boekhandel (F. E. L.) : E. CORTVRIENDT, P. Van Humbeekstraat 3, Brussel-W.
Examens : Dr. F. ROOSE, Guido Gezellelaan 15, Brugge.
Tentoonstellingsmateriaal : G. DE BOES, Wijnstraat 81, Ronse.
Voordrachten : A. ACKAERT, Gerardstraat 162, Brussel 4.

ORGAAN :

« Flandra Esperantisto » verschijnt om de maand. — Redactie : Fr. VAN DOOREN, Langstraat 40, Borgerhout. Kopij uiterlijk op 15^{en} van elke maand bij de redactie. — Administratie : A. DE KEYZER, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel. Posttrekking nr. 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel. — Barema der advertenties op aanvraag bij de administratie.

BIJDRAGEN :

Leden-abonntenen : fr. 25.— 's jaars; gewone bondsleden : fr. 5.— 's jaars.

Escepta Oferto !

H. Haefker :
**JARMILOJ
PASAS**

Mond-
historio
originale
verkita
en
Esperanto

500 grandformataj paĝoj kun artaj reproduktaĵoj kaj geografiaj skizoj.

Eble la plej impona verko kiu aperis en la lingvo internacia ! Ĝi estas evidenta pruvo, ke eĉ plej malfacila, spirita tasko perfekte povas esti majstrata per Esperanto. Mondhistorio de profesia, state premiita verkisto. « Jarmiloj Pasas » estas objektiva verko, riĉega je ideoj, fonto neelĉerpebla por la pliriĉiĝo de l'scio. En pli ol cent ĉapitroj preterpasas nian spiritan okulon la potenco Romano de l'Homaro. La eksteraĵo de la libro estas konforma al ĝia enhavo. Presita per klara litero sur senligna, fortika, malpeza papero. La bindo estas tuttola kun ora stampajo.

La prezo de tiu verkego estis ĝis nun fr. 150.—

escepta prezo : fr. 50.—

(plus fr. 2.50 por sendkostoĵ; al membroj de Fl. L. E. ni sendas afrankite)

Mendu ĉe :

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO, P. van Humbeekstr. 3, Brussel-W.

FLANDRA ESPERANTISTO

ORGANO DE FLANDRA LIGO ESPERANTISTA

REDAKCIO : Langstraat 40
Borgerhout ANTWERPEN

ADMINISTRACIO : Vlaamsche Stw. 70
BRUSSEL. P. Ĉ. K. : 2321.50 de Fl. L. E.

La redakcio rezervas al si la rajton rifuzi, korekti, mallongigi aŭ iel ajn ŝanĝi la ensenditajn kontribuajojn.

Jara kotiz-abono 25 fr.

APERAS MONATE

NI PERSISTU

Servu ni al la afero,
La plej bela sur la tero.

A. DOMBROWSKI

Kiam Galileo asertis ke la mondo turniĝas, oni konsideris lin herezulon kaj devigis lin publike malkonfesi sian teorion. Hodiaŭ oni instruas en ĉiu lernejo tiun saman teorion.

Kiam en la mezepokoj iu kuraĝis propagandi la liberigon de la sklavoj kaj servutuloj oni lin pendigis kiel danĝerulon al la unue trovebla arbo. Nuntempe oni malliberigus ĉiun kiu ankoraŭ provus iun sklavigi.

Kiam Stefenson malkaŝis sian planon konstrui lokomotivon oni nomis lin fantaziulon kaj gravmienaj profesoroj kun kompato klarige al li, ke neniam lia ideo estos efektivebla. La vaporo ne havus sufiĉan energion por funkciigi la maŝinon, la radoj glitus sur la feraj reloj, jes oni eĉ antaŭvidis ke la bovinoj en la paŝtejoj ektimus kaj ne plu donus lakton. Nuntempe estas fervojoj en ĉiuj landoj, en ĉiuj mondpartoj.

Kiam oni unuafoje proponis fari terajn ŝipojn, la fakuloj eksplodis per laŭta ridego kaj diris ke tiaj konstruaĵoj tuj alfundiĝus. Hodiaŭ oni ne plu konstruas lignajn ŝipojn.

Kiam Markoni unue klarigis la funkciadon de radioaparato kaj skizis la eblecojn de sia eltrovaĵo, ĉiuj universitatoj instruis al la studentoj, ke efektive estas interesa, teoria eksperimento sed ke la radio neniam estos praktike uzebla. Hodiaŭ la radio konkeris la mondon.

Kiam oni komencis paroli pri flugmaŝinoj ĉiuj kompetentuloj opiniis la pionirojn stultuloj kaj klarigis ke eĉ infano devus kompreni ke io pli peza ol aero neniam povos flugi. Hodiaŭ la aeroplanoj mastras la ĉielon.

Kiam la unuaj propagandistoj paroladis pri demokrateco, ĝenerala voĉdonrajto kaj la okhora labortago, la konservativuloj ĝemplendis pri sovaĝigo de la moroj, venonta anarĥio kaj pereado de la tuta civilizacio. Hodiaŭ ĉiuj tiuj ideoj jam delonge efektiviĝis.

ESTRARKUNVENO okazis en Antverpeno, dimanĉon la 17-an de marto. La estraro decidis okazigi ĝeneralan ligkunvenon en Bruselo dum aprilo, la prez. raportis pri la starigita ekzamena komisiono, okazis ide-interŝanĝo pri nia 11-a kongreso en Bruselo kaj estis pridiskutata labor-programo por nia Ligo.

GENERALA LIGKUNVENO okazos en Bruselo, dimanĉon la 14-an de aprilo, en « Vlaamsch Huis, Grootte Markt 16, je la 10-a antaŭtag-meze.

- Tagordo :**
1. Alparolo de la prezidanto;
  2. Raporto pri la antaŭa ligkunveno;
  3. Nia 11-a kongreso en Bruselo;
  4. Ekzamena komisiono;
  5. Ĝenerala propagando;
  6. Diversaĵoj.

Ni insiste petas niajn sekciojn sin reprezentigi en tiu ĝenerala kunveno kaj esperas je la interesiĝo de reprezentantoj kaj membroj.

GENERALA JARRAPORTO FL. L. E. Verŝajne kaŭze de la nunaj cirkonstancoj la prizorgantoj de niaj servoj kaj multaj sekcioj nur malfrue ensendis raportojn al la ĝenerala sekretario. Sekve al tio nia ĝenerala jarraporto ne pretiĝis sufiĉe frue por publikigo en jena numero de F. E. De tiu raporto, kiu nun estas presota, niaj sekcioj baldaŭ ricevos ekz. Tiu raporto poste aperos en la venonta numero de nia organo.

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO eldonis ampleksan kaj klarigan librokatalogon-prezaron kiu estas senpage sendota al ĉiu petanto.

Multaj abonantoj je Romanserio 1940, kiuj alpagis por la premio « La nekonata konato », alskribis nian libro-servon petante klarigojn pri nericevo de tiu premio, despli ĉar la unua volumo de la romanserio jam delonge estas en ilia posedo. La abonantoj eksciis ke teknikaj malhelpoj ĝis nun malebligis la dissendon de la premilibro; ili tamen trankviliĝu : la dissendo okazos plej baldaŭ eble! Meze de aprilo aperos la dua volumo « Judoj sen Mono ».

11-a KONGRESO DE FL. L. E. La organiza komitato de nia 11-a kongreso, kiu okazos en Bruselo la 12-an kaj 13-an de majo (Pentekosto), konsistas el G. Broodcoorens, prez., E. Cortvriendt, sekr., kaj A. De Keyzer, kas.

(Daŭrigo de p. 49.)

Kiam la unuaj kuraĝuloj eklaboris por donaci al la mondo siajn eltrovaĵojn kaj boniarojn kiaj la aŭtomobilo, la skribmaŝino, la presarto, la moderna hirurhio, la Ruĝa Kruco, la kinematografio, la stenografio, k.t.p., k.t.p., ili unue rikoltis nur sarkasmon, mokadon kaj malhelpon, sed ili persistis... kaj venkis.

Hodiaŭ la mondo ne ankoraŭ volas nian Esperanton. Se ni persistas ankaŭ Esperanto morgaŭ venkos.

Fr. Van Dooren.

11-a Kongreso de Flandra Ligo Esperantista

Bruselo, Pentekosto 1940.

Ĉu kongresi aŭ ne kongresi? Tio estis la demando kiu okupis la menson de multaj el ni. Se antaŭ kelkaj monatoj povis regi dubo pri tiu dilemo nun ununura respondo eblas : Ni kongresos !

Efektive, kiam eksplodis la nova freneza hombuĉado, terurigitaj ni starigis al ni la demandon : ĉu la armeoj de l'malpacantaj landoj denove kolizios en flandra teritorio? Sep monatoj post la militeksplodo tio ne okazis, kaj plej verŝajne kaj espereble tio ne okazos en la estonteco. Krome ni rigardu ĉirkaŭe. En Nederlando la diversaj Esperanto-ligoj febre laboris por siaj respektivaj kongresoj, kiuj nun jam estas okazintaj kaj sukcesis! Eĉ en militantaj landoj nia movado nur parte lamas, tie Esperanto-periodaĵoj pluaperas kaj, laŭ la ebleco, la poresperanta laboro estas daŭrigata. Konsiderante, ke al la Esperanto-organizaĵoj de la neŭtralaj landoj apartenas la honora tasko alteni la verdan standardon ĝis paco denove ekregos, la ne-okazigo de niaj kongreso kaj jarkunveno tutsimple estas neimagebla!

Por la dua fojo sekcio Bruselo akceptis la honoran taskon organizi la ĉiujaran ĉeikunvenon de nia landa organizo. Efektive, en 1935 okazis en Bruselo unu el la plej brilaj kongresoj de F.L.L.E. El ĉiuj niaj kongresoj nia 6-a en Bruselo arigis la plej grandan nombron da partoprenantoj. Krome ĝi estis la plej internacia el ĉiuj niaj kongresoj ĉar 8 naciecoj estis reprezentataj. Eksterlandanoj ĝin ja partoprenis 161-ope!

Kio iĝos nia 11-a kongreso? Tio dependas de ni mem, t. e. de la flandraj Esperantistoj. Sen ia dubo nia venonta kongreso okazos en cirkonstancoj kiuj neniam antaŭe sin prezentis. Tion konscias la organiza komitato kiu laŭ tiuj cirkonstancoj intencas singarde labori. Pro adapto al la nuna situacio nia 11-a estos pli intima, sed espereble ankaŭ pli fruktedona ol iu el niaj antaŭaj kongresoj, kiuj — ni malkaŝe konfesu — ofte estis tro pompaj laŭ eksteraĵo kaj tro sensignifaj laŭ enhavo. La pli malpli deviga foresto de diversaj solenaj sed temporabaj program-punktoj, disponigos al ni sufiĉan tempon por, en bone organizitaj kunvenoj, kongresi en la vera senco de la vorto, t. e. pritrakti la punktojn de komuna intereso de la flandra Esperantistaro. Tamen ni ne antaŭtempe aŭguru pri la enhavo de nia 11-a kies programo aperos en la venonta numero.

Ni tamen jam malkaŝu ke kunlaboros i. a. la teatra rondo de sekcio Turnhout kies aktiveco sur tiu tereno estas admirinda kaj la Brusela Esperantista Kanthoro kiun aplaŭdi multaj el ni jam havis okazon. Preparu vin por nia 11-a kaj faru la unuan paŝon : pagu senprokraste la malgrandan kotizon !

Interkonsile kun la estraro de F.L.L.E. la organiza komitato, kies prezidanto estas s-ano Broodcoorens, fiksas la kongreskotizon je la reduktita prezo de 5 fr., pagota al poŝtkonto 2526.28 je nomo de kongresa kasisto A. De Keyzer, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel. Korespondaĵojn oni sendu al la kongresa sekretario E. Cortvriendt, P. van Humbeekstraat 3, Brussel. Loĝadon la organiza komitato laŭpete prizorgos.

La organiza komitato.

JOĈJO

(Daŭrigo kaj fino.)

« Ĉio estis silenta. Mi tamen aŭdis kraketon, mi bruligis alumeton... kaj ĉe la muro mi vidis Merjan kun tiu viro. La okuloj de Merja estis dekoble pli grandaj ol kutime kaj ŝiaj haroj estis malligaj. Pro miro, mi lasis la alumeton fali en la fojnon, kaj Nia Dio permesis ke ĉio ekbrulu. En mia furiozo mi ne sciis kion mi faris. Mi impetis al ili kaj kune kun Merja kaj la viro ni falis triope tra la fojnejo sur la kaprinojn. Mi ne doloris min, kaj ne precize konsciante kion mi faras mi fuĝis for tra riveretojn kaj hegojn. Miaj vestoj estis disŝiritaj kaj miaj manoj sangaj, mia vizaĝo ardis pro la urtikoj. La tutan nokton mi kuradis, malsaĝa, freneza, kvazaŭ persekutata de demono. Horojn malproksima mi ankoraŭ vidis la ilamojn kaj pensis pri Merja. De fore, inter la bovinoj kiuj jam delonge kuŝis en la paŝtejoj, mi hurlis kaj kriis larmoplena : « Adiaŭ Merja... bela, bela Merja ».

Kaj alitone, profunde sopirinte, li daŭrigis kun klopŝo en la gorĝo :

— « Mi ne havas familion, sinjoro, mi estas trovito... kaj Merja estis la homo kiu unua diris al mi vere dolĉan vorton. En kelkaj minutoj mi vidis antaŭ miaj okuloj tiun belan revon murdita. »

« Mian tutan havaĵon mi tenis en mia poŝo. Pri kiu mi devis ankoraŭ zorgi? Reiri mi certe kuraĝis... sed ĉu Merja ne estis morta, eble forbrulinta?... Kaj eĉ se ŝi ankoraŭ vivis, ĉu ŝi ankoraŭ povis esti io al mi, nun kiam tiu viro ŝtelis ŝin? La karceron mi ne tiel timis, ĉio estis finita por mi. Merja kun siaj blondaj haroj estis for, perdita. Kaj krome, mi ne plu rezonis, mia situacio estis senelira, sinjoro, kaj mi rekuris pli foren, ĉiam antaŭen. Por mi, tiu punkto estis vere gehena. »

« Mi enfuĝis Francujon kaj post longa serĉado mi alvenis en karb-minon. Estis ja plej bone por mi. Enrampi la teron, kurbis min por kviete plori, kaj mi ploris! Jarojn mi ploradis kaj vagadis ĉien, rabia pri mi mem, nenie trovante ripozon. Neniam virino povis resti ĉe mi pli ol horon ne angorante. Kaj kiam foje mi estis ĉe virino, mi estis rabia ĝismorde. Mi pensis pri ĉio, frenezige. Kaj kiam mi havis virinon ĉe mi, tiam mi pensis pri Merja kaj en mia rabio mi sovaĝe kaptis ŝin kaj kriis : « Merja!... ». Alifoje, mi opiniis min mem tiu viro, tiu fremda kiu pasis antaŭ la fenestro, la ŝtelanto de mia Merja... kaj mi batis min mem... La virino kredis ke mi frenezigiĝis, kriis helpon kaj pro angoro kuris for... Mi evitis la virinojn. Kaj neniam ankoraŭ mi amis virinon. Nur ŝi, Merja, restis al mi, nur ŝia bildo. Sola mi konsolis min nokte en mia mansardo. Senkonscie mi estis tirinta de ŝia kolo la pompaduran ŝalon, kaj, estis verŝajne stulte, sed tiu ŝalo kuŝis kun mi en la lito... kaj ĝi estis adoraĵo por mi. Ekde tiam mi neis Dion. Jaroj, jaroj kaj tiom da jaroj rampis antaŭen kaj nur kelkaj aferoj pri tiu malgaja historio restis klaraj en mia memoro. La resto eluziĝis. Mi estis satplorinta. Nur la kisojn de Merja mi ankoraŭ sentis, kaj mi vidis ŝiajn okulojn, larĝe apertajn, kaj ŝiajn malligajn blondajn harojn, kaj mi posedis la ŝalon, sed ankaŭ la ŝalo eluziĝis, pro la kisoj. Estas stulte, kiam mi memoras tion... Neniam dum tiu longa tempo mi aŭdis ion pri tiu historio, kaj ĉar mi tute ne sciis legi... Kaj paroli pri tio, kiel estus utilinta? »

« Sed, du jarojn antaŭ la milito, mi foje sidis en kabareto en Lens kaj de la bufedo viro alrigardis min. Li prenis sian glason, sidigis sin ĉe

mi kaj, iom rigardinte, li diris : « Tagon, Joĉjo ». Ne eblis nei. Li rakontis ke la domo de Merja estis cindrigita ĝistere, ke la vizaĝo kaj la manoj de Merja estis tiel brulvunditaj ke ŝi ne plus estis rekonebla. Oni trovis la viron kun rompita kruro kaj Ameli mortis proksimume kvar semajnojn poste pro kongesto. Mi estis kondamnita kiel krimbrulinganto je dek jaroj... Kaj Merja tiam foriris de la parofo kaj neniu sciis kien. »

« Dudek sep jaroj pasis, ĉio estis forgesita, diris la viro. Pro tiu bato, tro forta, mi falis kiel ŝtono sur la plankon. Kvin semajnojn poste mi forlasis la hospitalon. En mian koron estis veninta la deziro revidi Merjan, Merjan kiu estis tiel bela, Merjan kun ŝia blonda hararo; mi sentis ke mi devas peti ŝian pardonon, kaj mi revenis en la parofojn. Mi posedis ĉirkaŭ okcent frankojn, kaj esperante trovi Merjan, mi foriris iun matenon de Lens ĝis mia regiono. Neniu rekonis min kaj mi rekonis nenion. La vilaĝeto estis iĝinta granda parofo. Mi iris esplori tie kie, tridek jarojn antaŭe, la plej belaj kaj unikaj horoj de mia vivo entombiĝis. Staris tie nova domo, trinkejo. « Nia Hejmo » estis majuskle skribite sur ĝi. Jes, nia hejmo, ĉu ĝi ne devus esti tia? Nenion mi retrovis kio povis retrovigi Merjan, ĉio estis elviŝita. Tiam, kaŝnome konata, mi laboris en la kampoj kaj mia kromnomo estis : « Joĉjo, la Mordanto ». Se ili sciis kion mi devis tramordi! La milito eksplodis kaj alportis al mi ankoraŭ multe da ĉagreno, da mizero, kaj, pelita de la Germano dum li pafe pecigis la mondon, mi eniĝis en la Virejo kaj tie vi trovis min... Merja, bela Merja... »

Estis la lastaj vortoj de lia historio.

Kun streĉita atento mi aŭskultis ĝis la fino. Li silentis nun, kaj, la manojn antaŭ la okuloj, li dolĉe ploris. Kompatinda homo!

Subite li saltleviĝis kiel vekita el terura sonĝo.

— « Kion mi do rakontis, sinjoro, ĉu mi rakontis ke... mi... ne, ĉu? »

— « Estu kvietaj, Joĉjo. »

Kun sovaĝa vizaĝo li petegis al mi nenion diri, ne perfidi lin, ne nomi lian nomon.

— « Ne, Joĉjo, ne, nenion vorton mi diros, nun iru hejmen kaj estu kvietaj. »

Sanceliĝante Joĉjo levis sin, kaj refalis sur sian seĝon. Mi iris serĉi glaseton da brando kaj ĝi donis al li iom da forto. Helpata de mi, li stumblis de la ŝtuparo, kaj ĉe la antaŭpordo, li etendis manon.

Li estis for, liberita, sed same malfeliĉa, kaj sur min pezo estis ŝarĝita, ŝnuretoj estis ligitaj ĉirkaŭ min, kiuj igis min preskaŭdire senpova. Kian vivon vivis tiu simplulo! Nur la senlima amo al tiu virino tenis lin rekta, al virino kiu ĉiam restis mistero por Joĉjo. Li ĝuis la plej puran amon en la brakoj de tiu virino, kaj ŝi « Merja kun la blonda hararo », detruis tiun vivon en unu momenteto, igis ĝin ruĝa kalvario. Tridekkvin jarojn li adoris tiun sanktulinojn, ŝian ŝalon li eluzis kise, la ŝalon kiun ŝi svingis ĉirkaŭ lian kolon por premi la lastan fajran kison sur liajn lipojn, la ŝalon kiun ŝi portis, kelkajn sekundojn poste, ĉe la viro kiu ŝtelis lian Merjan. Por Joĉjo tio restis sanga mistero. Kaj kiam, en besta ĝuo, li provis, forgesi sian senliman suferon, tiam en la imago la bela Merja anstataŭis la fiinon...

***

La postan tagon mi vane atendis Joĉjon. Maltrankvila mi iris je la dekunua al la azilo. La maljuna monaĥino apertis.

— « Ha! estas vi, sinjoro! Estas certe por Joĉjo. »

— « Jes, fratino. »

— « Eniru, sinjoro, eniru, Joĉjo fartas tre malbone, li febras. »

Kio? Joĉjo febris! Ĉu eble mia scivolemo kaŭzis la malsanon de Joĉjo? La fratino tiam rakontis ke hieraŭ Joĉjo alvenis hejmen « tiel brava », io ja ne tre kutima, ke la tutan tagon li estis tiel afabla, sed ke pasintnokte li songis la tutan klostron (5) vekita, ke li vokis kaj hurlis ke la klostro flamas kaj ke « Merja » mortis kaj tiel plu. Oni devis tenadi lin, kaj nun li kuŝas en la ĉambreto flanke de la manĝejo, febra. Li ankaŭ petis pri mi.

Rapide mi sekvis la monahinon. Ŝi kondukis min laŭ larĝa ŝtuparo sur interetaĝon kie, supre de pordo pentrita griza, pendis granda krucifikso.

— « Ni metis lin en la ĉambreton, ĉar eble li ankoraŭ deliros. »

Mi eniris kaj sidigis min flanke de Joĉjo. Li ripozis trankvile., kaj liaj okuloj naĝis en larmoj. Lia rideto ĝentilege bonvensalutis min, kaj de sub la kruda tola kovrilo li ŝovis sian manon renkonte al mia.

— « Tagon, kara Joĉjo », mi flustris.

Kapskueto tiam diris al mi kion li ne povis plu vortigi.

— « Ĉu vi ne fartas bone, Joĉje? »

La fratino restis stari apud la lito, kaj per siaj bonaj okuloj rigardis al Joĉjo kaj poste al mi.

— « Joĉjo, vi petis pri mi, ĉu vi devas diri ion? »

Joĉjo duone kapjesis kaj tiam strabis al la monahino. Mi komprenis kaj ankaŭ la fratino. Ŝi iris ĝis Joĉjo, ordonis lin resti kvietaj, indikis al mi la ŝnureton ĉe la pordo « Jen la sonorilo, sinjoro » kaj eliris sur siaj molaj pantofletoj. Kiam ŝi malaperis, Joĉjo premis mian manon.

— « Sinjoro, ĉu vi diris ion? »

— « Ne, Joĉjo, ne, eĉ ne unu vorton, kaj mi bedaŭras ke eble mi kaŭzis vian malsanon. »

Li rektigis sin kaj mi vidis ke li devas diri ion. Mi apogis lian dorson per mia mano kaj petis ke li rekuŝigu.

— « Ne, ne, sinjoro, ĉu vi scias... Merja estas tie, al ŝi mi parolis pasintsemajne... »

— « Merja, ĉu Merja estas tie? » mi demandis, mirante.

— « Mallaŭte, sinjoro, mallaŭte », li ektimis. « Jes, ŝi estas tie, mi vidis ŝin en la ĝardeno, ŝi sarkis kaj mi rekonis ŝin!... »

Joĉjo, kiu duone rektigis sin, refalis sur sian kapkusenon kaj du larmoj ruliĝis sur lia febra vizaĝo.

— « Jes, ŝi estas tie... kaj mi tiel deziris ankoraŭ foje vidi ŝin. Ŝi sarkis, mi iris flanke de ŝi, ne sciante ke estas ŝi, mi rigardis ŝin kaj ŝi rekonis min kaj diris : « Joĉjo ». Mi diris : « Merja » kaj tiam alkuris la monahino kiu enirigis Merjan kaj promesis punon al mi. Kaj nun estas finite por mi, mi mortas, tiu bato estos la lasta kaj la plej torta... Kial do ŝi revenis tien, se estis nur por ke tiu monahino punu nin! »

« Sinjoro, nur unu minuton mi vidis ŝin kaj ŝi min, sed en ŝiaj okuloj mi legis ke ŝi bedaŭras. Mian tutan vivon mi revidis en tiu minuto,

(5) Klostro : uzata tie en la sencó pli ampleksa de la monahinejo, de la maljunulejo mem.

kaj mi kontentas... mi revidis ŝin, nun estas finite... Sed ke mi ankoraŭ foje revidu ŝin... »

Mi atendis tion kaj tuj decidis : la lasta deziro de Joĉjo estos plenumita. Mi vokis la monahinon kaj ekster la ĉambro mi petis paroli kun la ĉefpatrino. Per mallongaj vortoj mi eksplikis al ŝi la okazaĵon kaj pene akiris ke Merja povos veni mallonge ĉe Joĉjo.

Mi reeniris la ĉambron. Joĉjo fiksitis sur min siajn okulojn demandantaj. Jes, mi kapskuis. Li rektigis sin. Ankoraŭ unufoje li sentis sin firma. Li revidos kaj adiaŭos la belan Merjan.

— « Sinjoro, kion mi diros al ŝi! Mi ne kapablos paroli. »

— « Mi faros anstataŭ vi, Joĉjo; kuŝu nur kaj restu kvietaj. »

— « Sinjoro, sub mia kapkuseneno kuŝas paketo, mi venigis vin por doni ĝin. »

Mi serĉis sur la kapkusenon de Joĉjo, kaj en peco da papero mi malkovris la kise eluzitan ŝalon, kaj, en ĝi, tolan monujeton kun kelkaj frankoj.

— « Vi ĝin donu al Merja, mi ne kapablos paroli plu. »

Oni singarde frapis sur la pordon. Joĉjo ektimis kaj komencis febre tremeti. Mi malfermis kaj staris antaŭ la ĉefpatrino kaj maljuna ineto kun difektita vizaĝo.

— « Sinjoro, ŝi diris frostete, nur kvin minutojn, mi fidas al vi. »

Mi enirigis kaj kondukis Merjan sur la seĝon flanke de Joĉjo. Ambaŭ ili ploris kaj ne povis eligi vorton. Mi metis ŝian manon en tiun de Joĉjo, kaj ambaŭ ili tremis, kaj nur de tiam kuraĝis rigardi sin.

Tra siaj rememoroj Joĉjo vidis la belan Merjan de antaŭe, kaj ŝi sentis sin tiel kulpa ke Joĉjo ŝajnis al ŝi la martiro de ŝia kulpo. Post momenteto Joĉjo flustris tiel dolĉe, tiel veplene : « Merja! » kaj estis kvazaŭ li alrigardus Sanktan Marion. Same mallaŭte ŝi reflustris : « Ho, Joĉjo! »

— « Pardonon, Merja, diris Joĉjo, kun la febre radiantaj rigardoj turnitaj al ŝi, kaj Merja glitis de sia seĝo sur la genuojn flanke de Joĉjo kaj lasis sian kapon fali sur la manon de Joĉjo.

Oni frapis, mi iris vidi, la kvin minutoj pasis. Mi prenis la maljunulineton ĉe brako.

— « Estas tempo », mi flustris emociita.

— « Tagon, Joĉjo. »

— « Tagon, Merjan. »

La postan tagon Joĉjo mortis la morton de la satigitoj. Liaj lastaj vortoj estis : « Adiaŭ, Merja, bela, bela Merja ».

R. Boudry.

Noto de la redakcio : Ni juĝis necese ellasi al la novelo du-tri esprimojn kiuj, niaopinie, povus ŝoki iujn el niaj legantoj. Pro tiu ellaso ni petas la pardonon de aŭtoro kaj tradukintoj!

LITERATURA MONDO, la grava Esperanto-eldonejo, informas sian tutmondan klientaron, ke ĝi transmetis sian agadcentron de vendado al Rotterdam. La adreso en Budapeŝt de L. M. ne plu validas. Mendojn kaj pagojn oni direktu ekskluzive al sekva adreso : Literatura Mondo — A. C. van Ingen — Rotterdam-W., Schiedamseweg 209b, Nederlando. (Informcele ni aldonas ke Flandra Esperanto-Instituto vendas ĉiujn eldonaĵojn de L. M.)

I.

Divido de la vortoj.

En la flandra, kiam nia plumo alvenas ĉe la rando de la paĝo, ni ne hezitas, kaj tranĉas vorton ne tute skribitan laŭ ĝiaj silaboj (be-kam-pen, mi-li-ta-ris-me) aŭ, se ĝi estas kunmetita, laŭ ĝiaj konsistigaj partoj (aard-appel, land-bouwer). Ĉu ni faros same en Esperanto?

Oni povas teorie koncepti tri eblojn :

1. Dividi tute libere, tute kaprice : m-enso, me-nso.
2. Transporti konsidere al la gramatikaj eroj : Esper-ant-o, hom-ec-o.
3. Apliki, kiel en la flandra, la silabigon : for-ĝis-to, ti-me-ma.

Estas notinde ke nenie troviĝas fiksa regulo kaj ke Zamenhof skribis en Lingvaj Respondoj ke oni devas ĝeni sin per nenio en la dividado de la vortoj kaj ke oni povas elekti la manieron plej oportunan en donita kazo.

Tamen, por favori la unuecon en ĉi rilato kaj eviti anarhian situacion, ĉu ne estas konsilinde agi laŭ la maniero 3? Tiu sinteno ŝajnas pravigebla per la praktiko de Zamenhof kiu mem nomas tiun metodon la plej ordinara, kaj krome per la logiko : kial do ĉiu gramatika parto de vorto prezentas, en nia lingvo, apartan signifon ?

Se escepte necesus tranĉi alimaniere vorton, ekzemple pro la longeco de ĝia radiko, tiam oni prefere dividi laŭ la silaboj : arbitre erigi vorton montriĝas evidente malpli facile akceptebla (Es-peranto).

Konklude : dividi la vortojn laŭ iliaj gramatikaj eroj.

II.

A) Por komencantoj : Esperantigu.

1. Het is wenschelijk, de zinnen aandachtig te lezen, alvorens ze te vertalen. Ook is het raadzaam, zoo te schrijven, dat uw taak goed te lezen is.
2. De toren van ons dorp is niet meer dan 40 meter hoog. Is de toren van uw dorp hooger?
3. Het grootste huis van deze drie wordt bewoond door den oud-burgemeester van onze stad. Hij woont daar al drie jaar.
4. In de herfst rijpen de vruchten en maakt de wind de boomen kaal.
5. Nadat hij enkele minuten gewacht had, vervolgde hij zijn verhaal.
6. Wat is het hier koud! Wie is de oudste van u beiden?
7. Hoeveel moeite hij zich ook gaf, hij slaagde niet, zijn doel te bereiken.
8. De (om)gevallen boom versperde de weg, zoodat we onze wandeling niet konden voortzetten.

Korekto.

a) **Drie muizen** : Een bijgeloovige prins zag eens in een droom drie muizen : een vette, een magere en een blinde. De prins ontbood een voorzegger, die den droom op de volgende wijze verklaarde : « De vette muis is uw minister, de magere is uw volk, en de blinde is uw portret, mijn prins. » (El « Cours pratique d'Esperanto », p. 153)

b) **Vijf of zeven** : Een zekere boer had in de stad zes ezels gekocht en leidde ze naar huis. Onderweg zette hij zich op een hunner en de vijf overige liepen vóór hem. Al rijdende telde hij : « Eén, twee, drie, vier, vijf... wat is dat ? Ik kocht toch zes ezels en waarom zie ik er maar vijf? »

Hij telde opnieuw de voor (hem) loopende ezels en precies de zesde was verloren geraakt. Al rijdende dacht hij op den slechten dief. Bij zijn huis hield hij stil. De echtgenoot luisterde naar het gebeurde, daarna zei zij : « Bedaar, mijn wijze echtgenoot, gij ziet slechts vijf ezels, doch ik zie er zeven. » (El « Examen doen », p. 29)

B) Por progresantoj : Korekto.

Paĉjo Musset (E. Claes).

Nun mi rakontos al vi kiel paĉjo Musset el Cernay-en-Dormois finis sian vivon en la militkaptitejo de Erfurt.

Li estis sesdekkvinjara, kaj kondukita tien kun sia nepeto de dek unu jaroj, kun la maljuna Collot kaj kun multaj aliaj de sia vilaĝo. Ili ne sciis kial, sed kiam ili estis tie la Germanoj nomis ilin « Francs-Tireurs ».

Paĉjon Musset oni ĉiutage povis vidi, ĉiutage iom pli maljunan kaj malgrasan, ĉiutage iom pli kurban kaj mizeran, vagadanta inter la barakoj, kaj tenanta per mano sian nepon, Jules Musset, « son petit gas ». Liaj malriĉaj vestoj ĉifone pendis sur lia konsumita korpo, malpuraj kaj ŝiritaj, lia ĉapo estis profunde tiritita sur lian frunton, liaj ŝuoj sube estis tute eluzitaj, kaj ĉiu matenon, li ŝovis ion da pajlo en ilin por ne tro senti la malsekon. Preskaŭ ĉiutage mi vidis lin tia preterpasi, la okulojn direktitajn al la tero, kun lia kaviginta vizaĝo, iam sencele rigardi antaŭ sin, al nekonata forajo, kaj babili kun « son petit gas », kiun li tenis per mano.

C) Por ĉiuj : Trovu la sekvajn esprimojn en la nederlanda.

Sen spirhalto. — Ne lacigu vin vane! — Vi estas brava knabo. — La rutinaj ideoj de la amaso. — Fripono plej fripona. — En la tumulto de la batalo. — Nek per petoj, nek per minacoj. — Havu okulojn kaj orelojn, sed ne buŝon! — Li estas la pupilo de via okulo. — Porcio da batoj. — Kunĉeniĝo de la cirkonstancoj. — Kien malaperis la tempo. — Balzama dormo. — Iri senrevene. — En praa stato. — Insulto ne alĝuiĝas.

Korekto.

La unua renkontito.	Ne longe marĉandi.
Mia koro estas agordita melankolie.	Krii alarmon.
Koketi kun si.	Egalvalori ion.
Kartaŭgur(ad)i.	Per konsilo kaj helpo.
La kuranta jaro.	Studi la juron.
Onidire... (Laŭ famo...).	Enamiĝi al...

III.

RESPONDOJ DE LA REDAKCIO.

Tyneverum, Antwerpen. — Koran dankon pro viaj interesaj kontribuajoj; ni uzos ilin en la venonta numero.

H. V. H., Berchem. — Se vi volas agrable perfektigi, ripetante la studitajn gramatikajn nociojn kaj samtempe akiri novajn konojn, vi eble povus havigi al vi la verketon de J. Baghy « La Verda Koro ». Ĝi kosta 16 fr. kaj estas havebla ĉe nia Instituto. Via rimarkigo pri « peli » kaj « puŝi » estas prava.

HET ESPERANTO-EXAMEN COMITE VOOR VLAANDEREN

Het lijdt geen twijfel dat 25 Februari 1940, in onze Esperantogeschiedenis, als een verheugenden en uiterst belangrijken dag zal bestempeld worden en blijven, bijzonder indien men zich de moeite wil getroosten de tijdsomstandigheden even in oogenschouw te nemen, tijdsomstandigheden die gewis onze noeste bedrijvigheid aan banden had moeten leggen en ieder vooruitstrevend initiatief uitsluiten.

Op 25 Februari 1940 dus, de « historische » dag, werd te Antwerpen, in een stoffige en duistere herbergzaal de « **Esperanto-Ekzamena Komitato en Flandrujo** » definitief gesticht : na lange, herhaalde en nauwkeurige besprekingen der ontwerpen van een grondwettelijke overeenkomst en een inwendig reglement vermochten de afgevaardigden van Fl. L. E., F. L. E. en F. U. K. E. (vooralsnog zegde R. B. L. E., hoofdzakelijk wegens technische redenen, haar medewerking niet toe) de officieele stukken te onderteekenen.

Niet lang wenschen we hier uit te weiden over de groote weerklink welke deze oprichting zal vinden in de Esperanto-kringen, doch het weze ons toch toegelaten, in het eng kader van dit artikel, enkele bijzonderheden toe te lichten.

Het Comité stelt zich ten **doel** :

- 1° Een basis van samenwerking tusschen de landelijke bonden vast te leggen;
- 2° Examens te organiseeren op een degelijken en stevigen grondslag;
- 3° De uitslagen van de leergangen op een hooger peil te drijven;
- 4° Een officieele bekrachtiging der uit te reiken diploma's te bekomen.

Het **bestuur** door de afgevaardigden gekozen en samengesteld uit één lid van elk der bijgetreden Bonden bestaat uit : S-ano H. Rainson, voorzitter (Fl. L. E.); F-ino C. De Cock, sekretaresse (F. L. E.), en S-ano De Valck, schatbewaarder (F. U. K. E.). Als **afgevaardigden** van onzen Bond traden op : Lic. H. Rainson, Dr. F. Roose en schrijver.

De **voorwaarden** tot deelneming kunnen samengevat worden als volgt : voor examen A : 20 fr.; voor examen B : 30 fr.; doch voor niet-leden van een der aangesloten Bonden worden deze bijdragen verhoogd tot respectievelijk 30 en 40 fr.; anderzijds wordt slechts de helft gevorderd van werklozen, kinderen (tot 18 j.) der leden, en diegene die, na een eerste mislukte poging, hunne kans opnieuw wagen binnen het jaar.

Zooals reeds aangekondigd werd, zal het Comité examens afnemen in **iedere plaats** waar zich minstens 10 kandidaten aanbieden en worden er **2 diploma's** afgeleverd, nl. diploma A dat de taalbekwaamheid (simpla lingva kapablo), en diploma B dat de onderwijsbekwaamheid (instrua kapablo) bevestigt.

De **eischen** voor het bekomen dezer diploma's werden reeds breedvoerig ontwikkeld in ons blad (Februari 1940, blz. 26), doch het weze, ten gerieve van deze die hunne voorbereiding willen doorzetten, aangevuld dat de kandidaten voor diploma A moeten **bestudeerd** hebben de « Fundamenta Krestomatio », blz. 1-177 (Ekzercoj, Fabeloj kaj Legendoj, Anekdotoj, Rakontoj), en blz. 268-316 (Esenco kaj Estonteco de la Ideo de Lingvo Internacia).

Een wensch om te eindigen (en om de tusschenkomst van den man-met-de-schaar te vermijden!) : moge het Examen Comité gedijen, moge het ons onderlegde leden en onderwijzers verschaffen en moge de geest van rationeele en goed begrepen samenwerking tusschen onze vereenigingen en menschen nog levendiger worden opdat de Meester zou prat gaan op zijn Vlaamsche Esperantisten en dat zijn droom, een droom van menschelijkheid en van vrede, eenmaal zou omgezet worden in een verblijdende werkelijkheid !

Dr. Mr. Theo Van Gindertaelen,
Lid van het Examen Comité.

IGNORADO.

En mia plej feliĉa aĝo,
dum regis min la scidezir'
kaj superbolis penskuraĝo,
min kaptis, foje, songomir!

Sed sciu, ke en nia sfero
por venki kontraŭ la malvarm'
nin restas, sen la help' de l' tero,
sinbruligad', la sola arm'. »

Mi vidis en la song' anĝelon
kun sciradia saĝmien';
kaj mi demandis tuj la celon
kaj farojn de l' anĝelorden'.

Mi sentis miajn larmojn flui,
kaj venis el la kor' demand' :
« Sed kial nepre sin detruui
pro la terura frostoland' ? »

Post tio kvazaŭ nub' sin ŝovis
tra l' helo de l' anĝelokul';
kaj en la koro mi min trovis
senhonta, stulta, mizerul'...

La bril' de lia aŭreolo
elkreskis ĝis blindiga fort'.
Li diris : « Jen por la scivolo
ankoraŭ unu lasta vort' : »

Subite estis mi staranta
sur mortrigida glacmar',
kun vento, kvazaŭ spir' giganta
de la pereo, ĉe l' ostar'.

La frosto estas la miskreo
de l' stulta, homa ignorad';
ĝi la homaron al pereo
kondukas, ĉe tro alta grad'... »

En malespero kaj angoro
kriegis mi : : « Ho mia Di',
ne lasu min en sol' kaj foro
en universo el glaci'... »

Ho, songo estas nur imago,
sen realec' kaj sen raci';
ĝi velkas ja post unu tago
kaj plue restas jam neni'.

Kaj tuj min ree, kun ĝentilo,
rigardis la anĝelvizaĝ'.
Li diris : « Tio estas, filo,
ankoraŭ super via saĝ'.

Sed, strange, venas en la menson
al mi la songa katastrof',
je ĉiu foj' mi havas penson
pri Ludoviko Zamenhof.

F. W. Buenting.

esperanto in de praktijk

BELGIE. — De Antwerpsche Volksboekerijen staan gekend, en terecht, als modelinrichtingen. Ook op het gebied van Esperanto bleven ze niet ten achter. Op het oogenblik bezit het hoofdlokaal alleen reeds een verzameling van ruim 500 werken in de internationale taal!

BRAZILIE. — Met vreugde kunnen wij nogmaals enkele nieuwtjes uit Zuid-Amerika melden. Dat onze beweging hier vorderingen maakt bewijst wederom het volgende :

Gedurende het 2^e kongres van de Braziliaansche Academie van Letterkunde te Rio-de-Janeiro, werd een voorstel aanvaard tot aanbeveling van vertalingen in Esperanto van wetenschappelijke werken, alsmede van de Braziliaansche anthologie.

De Braziliaansche Esperanto-Bond drukt in zijn orgaan zijn warmen dank uit aan Zijne Hoogheid Dr Getulio Vargas, President der Braziliaansche Republiek, alsmede aan de verschillende Ministers die het wetsbesluit ondertekenden, waardoor voor dit jaar een subsidie toegekend wordt van 5.000.000 Miireis aan de Esperanto-Bond.

Samideano Ismael Gomes Braga heeft een begin gemaakt met zijn plan om aan de bibliotheken zijn leerboeken ten geschenke te geven. Aan den Staat Pernambuco alleen verzond hij reeds 56 verzamelingen. Na korten tijd zullen alle openbare en private boekerijen in het bezit zijn van minstens enkele werken voor de studie van Esperanto.

FRANKRIJK. — De Internationale Jaarbeurs van Lyon, die dit jaar zal gehouden worden van 13 tot 21 April, gaf, zooals vorige jaren, een veelkleurig aanplakbiljet uit in Esperanto. Een Esperanto-dag wordt voorzien en een omvangrijke stand, aan Esperanto gewijd, zal worden geopend.

Voor inlichtingen, alsook voor het verkrijgen van aanplakbiljetten, vloeipapier en ander propaganda-materiaal in Esperanto, schrijve men : Foiró de Lyon (Esperanto-fako), rue Ménestrier, Lyon, Francujo.

GRIEKENLAND. — Een officieel rondschrĳven van het Ministerie van Onderwijs, gericht tot de Algemeene Toezichters der Scholen, de Paedagogische Akademiën, het Middelbaar Onderwijs, de Vakscholen en de Universiteiten van Athene en Tesaloniki, verzoekt de Esperanto-lessen zooveel mogelijk aan te bevelen en de taak der gediplomeerde onderwijzers van Esperanto zooveel mogelijk te vergemakkelijken.

IERLAND. — Ter gelegenheid der Kerstfeesten werd een bijzondere uitzending gewĳd aan de opvoering van : « La Enmondigón de la Sinjoro Dio ». Het Iersche zendstation heeft dit tooneelstukje in Esperanto ten gehoor gebracht. Dat onze leden-luisteraars niet nalaten gelukwenschen te zenden aan Radio-Station, Dublin, Ierland.

ITALIE. — Eerw. Agostino Stellacci, als aalmoezenier van het Italiaansch schip « Conte Grande » is er in gelukt kursussen in te richten onder het scheepsvolk : voor de officieren, onderofficieren en bemanning.

Voorgaande is een klinkend bewĳs dat het in alle omstandigheden en in alle middens mogelijk is nieuwe leden te vormen voor onze gedachte.

NEDERLAND. — S-ano Baarslag, wederopgeroepen lid van L. E. E. N., is er in gelukt een Esperanto-kursus in te richten in zijn regiment. Het begin van zijn les is meer dan bemoedigend : 30 leerlingen namen er aan deel en iederen dag komen er nog nieuwe aanvragen. Dat onze korporaal er moed op heeft, blijkt wel uit zijn verklaring het heel regiment in het leger der Groene Ster in te liĳven en daardoor mede te werken aan den vrede. Hij beschikt over een groote klas met bord en krijt en dit volstaat hem om zijn les op degelijke manier te geven.

NOORWEGEN. — De Noorsche Esperanto-Ligo is er in geluk, dank zij de hulpvaardigheid harer leden, te Oslo een eigen bureel te openen. Adres : Nedre Slottsgate 3, Oslo.

diversaĵoj

ANTWERPEN. — E. K. I. — La 14-an de marto okazis, en la kutima ejo, kunsido de E. K. I., kiun, verŝajne pro la reala E. K. I.-vetero (malvarmia, pluva, neĝa, venta, k.t.p.), ne ĉiuj ĉeestis. Ili bedaŭru tion ĉar S-ano H. Vermuyten, kiu parolados pri la temo : « Ĉiu, poeto en duona horo! », disvolvis humure kaj sprite, iam eĉ satire, la « regulojn » de la Poezio kaj klarigis al la aŭskultantoj, kiuj sorbis liajn vortojn kiam la rido ebligis tion, kiel oni sukcesas plej efike flati la legantojn kaj kateni ilian atenton. Li krome miksis en sian prelegon proprajn verkaĵojn kiuj pli-agrabligis la jam tute maltedan vesperon. Kora aplaŭdo merite substreĝis la finon de tiu lekcio.

Estis anoncite ke, la 11-an de aprilo, okazos debatvespero enkondukota de S-ano Lodema pri la temo : « La Efiko de l'nuntempa Esperanto-Movado ».

JAPAN. — Veel bereikt ons niet uit het Verre-Oosten aangaande de Esperanto-beweging. Met zooveel te meer vreugde stellen wij vast dat het kongres verleden jaar een groot sukses gekend heeft. Laten wij er op drukken dat de oorlog ook dit land reeds geruimen tijd teistert. Het kongres had plaats te Osaka. De plaatselijke toeristen-aideeling heeft veel bijgedragen tot het wellukken der kongresdagen. Aan elken deelnemer werd een biljet voor het tramverkeer gratis ter hand gesteld. De kongresleden genoten van een rondvaart op de kanalen en rivieren, en werden ontvangen in het Wetenschappelijk Muzeum van Electriciteit.

Gedurende het kongres grepen de Esp-ekzamens plaats voor den hooger en graad van bekwaamheid.

Een andere groote gebeurtenis was het uitreiken van de Osaka-premie, gesticht gedurende het voorgaande kongres te Nagoja, voor de grootste verdienste voor de Esperanto-beweging in Japan. Deze premie viel te beurt aan S-ro Nohara Kyuiti voor zijn vertaling van de « Japansche Kronijk », een der oudste dokumenten over de Japansche geschiedenis in 4 volumens, welke door het Esperanto-Instituut uitgegeven werd. De prijs bestond uit 1300 Yen en werd omgezet in een kunstvoorwerp dat den winnaar aangeboden werd.

Radio en pers werkten mede tot het wellukken van het kongres en zorgden voor de noodige propaganda.

BRITA SOCIETO DE GEINSTRUISTOJ-ESPERANTISTOJ. — La unua jar-kunveno okazis la 6an de januaro en Londono. Oni komencis posttagmeze per aferkunveno. La jara raporto montris, ke la Societo havas 97 anojn kaj malgrandan kreditsaldon. Dum la jaro la sekretario forsendis 330 poŝtaĵojn; okazis 5 komitat-kunvenoj; oni interalie eldonis tri bultenojn, aperigis artikolojn en kvar edukaj gazetoj, kaj utile interrilatis kun aliaj fakaj organizaĵoj. La kunveno akceptis la jenan rezolucion :

« Konstatante, ke nuntempe, pli ol iam antaŭe, retka interrilatado inter la popoloj de la mondo estas nepre bezonata, ĉi tiu kunveno de S. B. E. T. petas al la Ministro de Edukado, ke li bonvole antentu la pruvitajn avantaĝojn de Esperanto kiel stud-temo en lernejoj, kaj ĝian apartan taŭgecon en la temaro de altgradaj popollernejoj.

Prezidis S-ro Nowell Smith (iama estro de Sherborne School) kaj Russell Hamilton (estro de Hemsworth Grammer School), respektive Prezidantoj por 1939 kaj 1940.

F-ino White malfermis diskuton pri taŭga vortprovizo por junaj komencantoj, kaj pri manuskripta lernolibro verkita laŭ ŝiaj principoj.

Vespere okazis festeno por festi la naskiĝtagon de la societo. Prof. Flugel (Universitata Kolegio, Londono), substreĝis la rilatojn inter la projekto de federa unuiĝo kaj la idealoj de Esperanto : li kredis, ke fine ambaŭ trovos akcepton. Saluton sendis TAGE kaj aliaj fakaj societoj.

Ni gratulas la Sekretarion, F-inon V. C. Nixon, 183 Woodlands Park Rd., Bournville, Birmingham, pri la kreskanta sukceso de ŝia klopodado organizi la Esperantan instruistaron en Britujo.

SENPROKRASTE ALIGU NIAN 11-an KONGRESON !!!

BRUGGE. — Paco kaj Justeco. — Jam de longa tempo la estimata gelegantaro de « Flandra Esperantisto » ne plu aŭdis aŭ legis ion pri ni. Tamen, tio ne signifas ke nia sekcio mortis aŭ ne plu estas laborema. Kontraŭe nia grupo vivas, kaj bone vivas. Ankaŭ ni spertis la malfavoran influon de la cirkonstancoj. Diversaj anoj ne plu povas ĉeesti la kunvenojn. La kurso kiun ni organizas pasintan jaron komplete malsukcesis. Post jaro de granda sukceso, venis jaro de malsukceso.

La 1-an de februaro ni havis la ĝeneralan jarkunvenon. Tiu kunveno estas ŝatata de niaj gemembroj, ankaŭ ĉi-tiun fojon ĝi markis rekreskon de grupa vivo. Raporto montris bonan staton de niaj kaso kaj materialo. Ankaŭ la biblioteko pliriĉiĝis (i. a. per kelkaj studolibroj). Ni ne reabonis la romanserion de F. L. E. pro la ĉiam sama tendenco en la verkoj. Bedaŭrinda konstato : niaj gemembroj ne sufiĉe legas librojn. La estraro konsistas el ĝesamideanoj Maria Vincke, Denise Maly (kaso), Elisabeth Senave (biblioteko), F. Roose (prez.), K. Van den Bossche, A. Norro. Pro mobilizado amikoj R. Iserentant kaj R. Derduyn momente ne estas en ĝi. Fine de la vespero ni ankoraŭ iom estis en agrabla kunesito trinkante teon kaj manĝante kuketojn. La lastaj kunvenoj montris ke fine ni sukcesis trovi kelkajn talentojn por kantado. Tiel ni nun regule ripetas Esp-kantojn. La 24-an de februaro okazis la jara festo. Manĝado estis la unua punkto de la programo. S-ano Alfons Norro direktis la feston. Li tiel bone faris, ke li nun estas devige festdirektoro. La manĝado estis interrompata per multaj alparoladetoj. « Ik hou van proza » de Alfons Norro estis verŝajne, eble la plej bela parto de la festo.

Ni ne povis fini la tutan programon. Pro tio kaj ankaŭ pro la fakto ne ni tiel ege amuziĝis, ni jam decidis, ke baldaŭ, organizi similan vesperon. Ni ne forgesis la mobilizatan sekretarion. Memorajon (krom la foton) ni sendos al li.

Fine de la pasinta jaro nia prezidanto iĝis dekjara (?)... Esperantisto. Tiam ni ne povis festi tion. Nun ni faris. Tre belan donacon li ricevis. Tiu dankemo formas novan ligilon kun la aliaj jam multnombraj firme kiuj kuntenas ĉiujn anojn en nia grupo.

BRUSSEL. — Nia Estas La Estonteco. — La 7-an de marto nia sekcio havis memorindan kunvenon; nia kompleta membraro altabliĝis kaj en plej agrabla atmosfero frandis diversajn bongustajojn : kolbasetojn kun salato aŭ koniitajo, fromaĝon, fruktojn kaj aliajn akcesorajojn necesaj pro satigi sanajn flandrajn stomakojn. Tiu gastronomia enkonduko kreis la nepre necesan, optimisman atmosferon por nia jarkunveno, kiu tuj poste okazis. Ni aŭdis diversajn mallongajn raportojn kiuj klare montras, ke ankaŭ nia sekcio suferas pro la nuna milita situacio. Precipe la fakto, ke ĉi vintre ni ne kapablis organizi kurson, igas niajn antaŭvidojn nebrilaj. Tamen lumaj punktoj ne mankis, i. k. estas menciindaj la ricevo de nia ĉiujara subvencio de la provincestraro kaj la malmobiliziĝo de nia prezidanto. Ĉiujn estraranojn oni aplaŭde reelektis. Post kelkaj enkondukaj vortoj de la prezidanto kaj sekretario, kiuj akcentis la gravecon de la fakto ke nian sekcion la ligestraro komisiis por organizi en la ĉefurbo la 11-an kongreson de Fl. L. E., oni elektis la organizan kongreskomatiton. Per malgranda loterio finiĝis tiu kunveno kiu estis luma punkto en la nuna malfacila periodo.

Al niaj mobilizitaj membroj ni sendis pakajeton kun dolĉaĵoj kiuj espereble pliagrabilis al ili la soldatan vivon !

RONSE. — La Paca Stelo. — Malgraŭ ĉiaj malfavoraj cirkonstancoj, la Pacaj Stelanoj tenas alten la verdan standardon. Ne unu semajno forpasas sen laboro; ni laboregas kaj daŭrigas senhalte niajn semajnajn kunvenojn.

Nia bibliotekisto-kasisto aĉetis denove, en konsento kun la estraro, kelkajn novajn unuojn por pliriĉigi la grupan bibliotekon. Nia konsilanto Cantaert pri-zorgas la ĉiunonatan programon, ankaŭ la krucvortoj estas sub lia direkto. La aktiva sekretario trovis la tempon por gvidi kurson novan.

Proksiman monaton ekkunlaboros nia membrino Lucie Van Coppenolle. La mobilizitaj membroj skribas regule de « ie en nia lando ». Samideano G. D. M. jam multe perfektigas per memstudo.

Al ĉiuj : Kuragoo! Venos tempo kiam nia idealo realiĝos!

Por ĉiu bona solvo ni notas unu poeton. 10 poentoj rajtigas al premio de 5 fr. Por ĉiu solvo uzu apartan folion, gluu sur ĉiun la koncernan konkurskuppon kaj indiku klare legeble vian nomon kaj adreson. La diŝinoj kun (R) estas radikvortoj. La solvoj estu sendataj antaŭ la 5a de junio rekte al S-ano Ferd. VOLDERS, Twee Nethenstraat 46, Antwerpen.

PROBLEMO No 100.

KALKULENIGMO.

Sinjoro Kapitano Marul post 40-jara navigado adiaŭis la maron kaj elektis kiel restadejon belan vilaon kun granda ĝardeno. Post kelka tempo la sopiro al la maro iĝis tiel granda, ke li konstruigis en la ĝardeno malgrandan lageton. Sur ĝi baldaŭ li veturis por malgranda motorboato ege timigante la orfiŝojn en la lageto. Estas superflue diri, ke li ne tro povis sin movi, se ne la boato certe subakviĝus. Liaj nepoj petadegis, por ankaŭ foje fari veturon per la enviata boato. Vane. Neniu rajtis tuŝi al ĝi. La nepoj pripensis venĝon. Sciante ke la boato ne povis porti multe pli ol la pezo de avo Marul, ili certan tagon enmetis ferpecon, esperante tiamaniere doni al li nedeziratan banon. Kiam Sinjoro Marul iom poste enpaŝis sian boaton, li tuj spertis ke ĝi enprofundiĝis tiom, ke la randoj apenaŭ restis super la akvo. Li tamen tuj konstatis la kaŭzon, tre prudenta prenis la ferpecon kaj glitigis ĝin en la akvon. Se vi scias, ke la lageto mezuras 7 metrojn 3 metroj, ke kapitano Marul estas 57-jara, ke li fumas pipon kun nigra tabako, ke ne estis vento, ke la ferpeco pezas 24 kilogramojn, ke la nepoj blasfemis kaj ke la ferpeco fakte estis mola ŝtalo, kies specifa pezo estas 8 kilogramojn, ĉu vi tiam scias ĉu la akvonivelo de la lageto restis same aŭ ĉu ĝi leviĝis aŭ malleviĝis? La solvoj estu racie klarigataj.

PROBLEMO No 101.

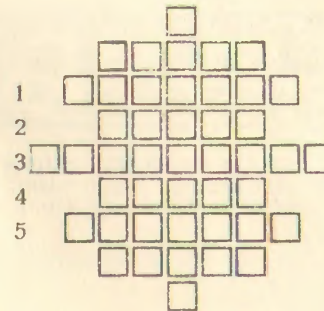
Pere de la ĉi kunaj duliteraj silaboj formu dusilabajn substantivojn de la ĉi subaj difinoj.

La unuaj literoj formas, en la ordo, tre aktualan proverbon.
AL. — AR (3 f.). — BA. — BO. — CO (2 f.). — DO (4 f.). — ED. — EL. — EO. — ER. — FO (2 f.). — GO. — IN. — IO. — JA. — KO (5 f.). — LA (2 f.). — LO (6). — NA. — NI. — NO (3 f.). — OL. — ON. — OR. — OS. — PA. — PI. — PO (2 f.). — RO (2 f.). — SA. — SI. — TO (2 f.). — TU. — VO. — ZO (2 f.).

1. Bestharoj. — 2. Akirita scio. — 3. Manĝaĵo. — 4. Voĉo. — 5. Malnova mezuro. — 6. Fluidaĵo. — 7. Mitologia figuro. — 8. Brusto. — 9. Densa aro de malmaldikaj kunkreskantaj aĵoj. — 10. Kanto. — 11. Lavilo. — 12. Legomo. — 13. Akvo. — 14. Skribilo. — 15. Festo. — 16. Akvoamaso. — 17. Legomo. — 18. Kreskaĵo. — 19. Regula aranĝo. — 20. Parto de spaco. — 21. Havena baseno. — 22. — Familiana. — 23. Interna korpparto. — 24. Deziro. — 25. Neprilaborita metalo. — 26. Riverego. — 27. Korpparto. — 28. Malmola korpparto. — 29. Tempo-spaco.

PROBLEMO No 102.

PLEKTADO.

1. Propriĝi al si laŭzante al aliaj malutilon.
2. Ekmontriĝo.
3. Idealo.
4. Azia duoninsulo (R).
5. Kolekto da historiaj faktoj.

SOLVO DE PROBLEMO No 91.

Vertikale : jam, pli, salamandr, erinac, er, ke, po, efemera, uro, kirŝ, ulo, aten, tar, ii, eto, animalido, orbit, takelo, idili, spert, gam, si, igi, tie, palat, striko, triop, par, ru, ata, orlet, najado, ironi, ies, io, ebl, eskadrono, tern, eko, odor, te, hipotez, oni, mateneid, go, krokodilo, ovo, ili.

Horizontale : sit, opero, tre, iri, kabriolet, pirit, peset, or, re, se, ŝi, gap, in, mik, jare, italano, haro, kalifo, amara, litovo, mane, ek, je, peko, mamuteg, ŝablono, pace, od, dl, tedi, aln, ru, ostro, ee, ilo, ideala, iru, ekzili, rr, oni, aso, do, ski, mi, ia, adi, ard, aligatorio, utili, anodo, kredi, inong, leono, oriol.

Bone solvis : Ges-anoj Pollet, Keveryn, D'Hondt, Roose, Vincke, Iserentant, Couwenberg, Van Mullem, Pittoors, Van der Mast, Van Tuykom.

SOLVO DE PROBLEMO 92.

BUTERO. — UTERO. — TERO. — ERO.

Bone solvis : Ges. Pollet, Keveryn, D'Hondt, Iserentant, Couwenberg, Van Mullem, Pittoors, Van der Mast, Van Tuykom.

SOLVO DE PROBLEMO 93.

841 gimnastikistoj partoprenis al la ekzercado. Ankaŭ 5041 valoras kiel bona solvo.

Bone solvis : Ges. Pollet, Keveryn, D'Hondt, Iserentant, Couwenberg, Van Mullem, Pittoors, Van der Mast, Van Tuykom.

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias. Verkoj, senditaj al aliaj adresoj ol la redakciadministracio aŭ Fl. E. I. estos ignorataj.

TWINTIG JAAR VREDE ! Dit is de titel van een roman verschenen in « Avondgezel », geïllustreerd weekblad verkrijgbaar in alle krantenwinkels (prijs 1 frank). « Twintig jaar vrede » is het nieuwste product van onzen medewerker Pol Van der Poel. Deze actuele roman beslaat 64 kolommen druk in vernoemd weekblad en is een handig pleidooi voor Esperanto. Het geluk van Maria Friedemann, een Zwitserse Esperantiste, wordt bedreigd door de laatste gebeurtenissen in het woelige Europa. Al de politieke gebeurtenissen en hun terugslag op de Esperanto-beweging zijn in boeiende romanvorm in dit verhaal verwerkt. Aangename ontspanningslectuur en uitstekende propaganda voor onze beweging !

Koop « Avondgezel », nummer 73 van 17 Maart, in uw krantenwinkel of bestel dit nummer aan volgend adres : Eekhoudstraat 8, Brugge (postrekening 61.114).

GAZETO DE LA AMIKOJ DE E. R. B. Ĉi tiu gazeto, eidonata sub redaktoreco de s-ano F. W. Buenting, celas la kunlaborigon de ĉiuj Esperantistoj. Provekzempleroj haveblaj ĉe s-ano F. W. Buenting, Verversstraat 19, Brussel.

Al ĉiuj legantoj. — Momente la redakcio disponas pri kelkaj adresoj de eksterlandaj samideanoj kiuj deziras korespondi kun flandraj Esperantistoj. La adresoj estas haveblaj ĉe la redakcio. Aldonu poŝtmarkon por la respondo !

H. V., Antwerpen. — Dankon por la kunlaboro !

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO

(Vereeniging zonder Winstoogmerken. Staatsblad 20-12-1930. Akte 1227)

P. Van Humbeekstraat 3, BRUSSEL-WEST.

Postcheck : 3268.51

Voor Examen-Candidaten

Het oprichten der Vlaamsche Esperanto-Examencommissie heeft klaarblijkelijk den studiezijn der Vlaamsche Esperantisten aangewakkerd. De vraag naar degelijke studieboeken is merkelyk grooter dan vroeger. Dit is een verschijnsel dat we met vreugde aanstippen en verheugend noemen voor het taalkundig peil der Vlaamsche Esperantisten.

Door het publiceeren eener lijst van uitstekende studiewerken, denken we aan den wensch van menig candidaat voor diploma A of B tegemoet te komen.

- HOE KAN IK HET IN ESPERANTO ZEGGEN ?** T. H. Buis-Faulhaber (28 blz.). 300 Nederlandsche zegswijzen vertaald naar de werken van Zamenhof ... fr. 3,50
- 100 VRAGEN OVER GRAMMATICA.** F. Faulhaber (16 blz.). Ten dienste van candidaten voor het examen B ... fr. 3,50
- Vóór HET EXAMEN A. (32 blz.).**
Handleiding en oefenmateriaal voor A-candidaten ... fr. 4,00
- FREMDVORTOJ EN ESPERANTO.** P. Neergaard (64 p.).
La 15-a regulo de l'Fundamento en teorio kaj praktiko ... fr. 5,00
- LEIDRAAD BIJ DE STUDIE DER ESPERANTO-LITERATUUR.** G. J. Degenkamp (48 blz.). Een werkje over onze beste schrijvers en vertalers. Aanbevolen aan candidaten voor examen B ... fr. 5,75
- GEBONDEN STIJL.** F. Faulhaber (40 blz.).
Een en ander over poëzie in Esperanto ... fr. 5,75
- PONTO AL LA PRAKTIKO.** S. S. De Jong Dzn. W. Feenstra (64 blz.).
Toegelichte vertaal- en lees oefeningen ... fr. 8,00
- LA VERBO EN ESPERANTO.** J. Glück-G. H. G. Willems (48 p.).
Klaro studo pri uzo de la verbo ... fr. 10,50
- ESPERANTO EXAMEN-OPGAVEN.** J. C. en J. R. G. Isbrücker (4^e druk; 128 blz.). Ten dienste van A- en B-candidaten, met vertalingen ter controle van eigen vaardigheid ... fr. 12,00
- LA KONSILANTO PRI LA ESPERANTO-GRAMATIKO.** G. J. Degenkamp (120 blz.). 70 taalkundige artikelen in het Nederlandsch geschreven fr. 14,00
- EEN VERZAMELING ESP-SPREEKWOORDEN EN ZEGSWIJZEN.**
M. de Waard. (72 blz.). Een rijke verzameling uitdrukkingen die menige moeilijkheid oplost ... fr. 14,50
- LINGVO STILO FORMO.** K. Kalocsay (144 p.).
Interesa studo pri vortfarado, poezio, rimo, ritmo, elparolo. Plaĉe bindita 16,00
- DE VOORZETSELS IN HET NEDERLANDSCH EN IN ESP.** G. J. Degenkamp (112 blz.). Een uitvoerige behandeling over het gebruik dezer woordsoort. Stevig gebonden ... fr. 21,00
- TRA LA LABIRINTO DE LA GRAMATIKO.** F. Faulhaber (3^e druk; 340 blz.).
Handleiding in de Nederlandsche taal ten behoeve van cursusleiders en examencandidaten. Een prachtwerk in stevig linnen band ... fr. 36,00
- PLENA GRAMATIKO DE ESPERANTO.** K. Kalocsay-Waringhien (2-a eldono, 488 p.). Gravega verko kiun devas posedi kaj trastudi ĉiu, kiu funde aŭ science sin okupas pri Esperanto. Bind. ... fr. 75,00

←	KUPONO por la 100a PROBLEMO	KUPONO por la 101a PROBLEMO	KUPONO por la 102a PROBLEMO
---	-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

OOSTENDE

« Reĝino de Flandra marbordo »

HOTEL METROPOLE

Kerkstraat 32

75 KOMFORTAJ ĈAMBROJ
kun fluanta akvo,
varma kaj malvarma

Centra hejtado. Lifto. Aŭtomobilejo.

Kuirejo kaj kelo bonreputaciaj.

MODERAJ PREZOJ

S-ano SNYKERS
havas la plej bonajn rekomendojn
kaj persone direktadas.

DRUKKERIJ H. & H. BRAEKEVELT

ALLE DRUKWERKEN VOOR HANDEL, VERENIGING
& FAMILIE (ROUW) ● JIMMER KEURIG DRUKWERK
AUTOMAAT-INRICHTING VOOR GROOTE OPLAGEN

STATIEDREEF, 177 (TEL. 1080) ROESELARE

APERIS

LIBROKATALOGO-PREZARO
de Flandra Esperanto-Instituto

Petu senpagan alsendon!
P. van Humbeekstr. 3, Brussel-W.

HERBERG

't VLAAMSCH HUIS

GROOTE MARKT 16, BRUSSEL

BONGUSTAJ TRINKAJOJ

Flandre agrabla atmosfero
Diversaj salonoj por societoj

Ejo de N. E. L. E.
(SEKCIO BRUSSEL DE FL. L. E.)

LA FARAONO

Romano de PRUS

el pola lingvo tradukis D-ro KABE
3 VOLUMOJ! Kune 625 paĝoj!

Pasie interesa romano.
La traduko estas majstroverko de
nia granda Esperanto-stilisto.

35 fr.

Flandra Esperanto-Instituto
P. Van Humbeekstr. 3, Brussel-W.

Café Nieuwe Carnot

FRANS NEEFS-D'HELDT
Carnotstraat 70 Antwerpen

PLEJ BONAJ TRINKAJOJ
Salonoj por societoj
Malvarmaj manĝaĵoj
Bonega servado

EJO DE :
Flandrema Grupo Esperantista
(SEKCIO ANTWERPEN DE FL. L. E.)

Verko de alta valoro !

Por poezi-amantoj vera regalo !

SE AŬSKULTAS LA ANIMO...

Poemkolekto el la verko de GUIDO GEZELLE

El flandra lingvo majstre tradukis : H. VERMUYTEN

Kun portreto de la aŭtoro, sur senligna papero kaj en plaĉa vesto.

BROŝURITE : fr. 10.—.

BINDITE : fr. 15.—

MENDU ĈE VIA LIBRO-SERVO : F. E. I.